

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2041

Vragen van het lid **Tuinman** (BBB) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over het artikel «Kiew ruft Ukrainer aus dem Ausland zurück und erwartet Unterstützung – doch die Bundesregierung spielt auf Zeit» (ingezonden 14 mei 2024).

Antwoord van Minister **Bruins Slot** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 21 juni 2024).

Vraag 1

Onderschrijft u de kern van het artikel, namelijk dat twee jaar lang vele Oekraïners non-stop aan het front hebben gevochten – zonder vakantie en rust, terwijl er elke dag doden vallen en daarom het Oekraïense leger dringend aflossing van de huidige soldaten nodig heeft om de verliezen te compenseren, de troepen te ontlasten en de strijd tegen het agressieve Rusland voort te zetten?¹

Antwoord 1

Ja. Het is duidelijk dat door de niet aflatende Russische agressie in Oekraïne de Oekraïense strijdkrachten aan het brede front onder grote druk staan. In algemene zin is aflossing van troepen van belang voor het voortzettingsvermogen van het Oekraïense leger.

Vraag 2

Wat vindt u van het Oekraïense initiatief dat mannen tussen de 18 en 60 jaar geen papieren meer kunnen krijgen bij Oekraïense ambassades in het buitenland, waaronder Nederland, en de consulaire dienst is opgeheven?

Antwoord 2

Er bestaat onder internationaal recht geen verplichting voor een staat om consulaire bijstand te verlenen. Er bestaat op grond van internationaal recht ook geen onverkort recht op consulaire bijstand. Het is – net als aan alle landen – aan Oekraïne zelf of en in welke mate zij consulaire dienstverlening aan Oekraïense onderdanen verlenen. Daarin is Nederland geen partij.

¹ NZZ, 9 mei 2024, «Kiew ruft Ukrainer aus dem Ausland zurück und erwartet Unterstützung – doch die Bundesregierung spielt auf Zeit» (https://www.nzz.ch/international/ukrainer-in-deutschland-sollen-an-die-front-die-bundesregierung-spielt-auf-zeit-ld.1829644?mktcid=smch&mktcval=twpost_09-05-2024)

Oekraïne kent, net als Nederland en enkele andere EU-landen, geen wettelijk recht op consulaire bescherming.

Vraag 3

Is Nederland benaderd, geconsulteerd of op de hoogte gesteld van dit Oekraïense initiatief? Zo ja, wanneer en kunt u de inhoud met de Kamer delen?

Antwoord 3

Ja, Nederland is op 23 april 2024 door de Oekraïense ambassade ingelicht over de (tijdelijke) schorsing van de consulaire dienstverlening voor mannen tussen de 18 en 60 jaar. De ontvangen aankondiging van dit Oekraïense initiatief kan worden geraadpleegd via: <https://netherlands.mfa.gov.ua/en/news/consular-services-offered-male-citizens-ukraine-between-aged-18-and-60>.

Vraag 4

Voeren u of uw ambtenaren gesprekken met de Oekraïense ambassade in Nederland over deze Oekraïense wet en wat is daarin de positie van Nederland?²

Antwoord 4

Ja, er is doorlopend contact met de Oekraïense ambassade, waaronder over de betreffende mobilisatiewetgeving. Zoals hierboven gesteld is het een besluit dat primair ligt bij de Oekraïense overheid. Implicaties voor de Oekraïense populatie in Nederland worden door het Ministerie van Justitie en Veiligheid samen met andere betrokken departementen in kaart gebracht.

Vraag 5

Klopt het – in het geval Nederland aandringt op het voldoen aan de paspoortvereiste – dat Oekraïense mannen hun documenten thuis moeten vernieuwen, zij anders illegaal in Nederland verblijven, met tot gevolg dat zij in Oekraïne zich moeten laten registreren bij een militair rekruteringsbureau?

Antwoord 5

Nee. Wanneer een Oekraïense man geen geldig identiteitsdocument in zijn bezit heeft, is daarmee geen sprake van illegaal verblijf in Nederland. Oekraïners met een verlopen identiteitsbewijs mogen worden ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP).³ Als de IND heeft vastgesteld dat een ontheemde aan de voorwaarden van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) voldoet, is er recht op tijdelijke bescherming onder deze richtlijn in Nederland en wordt een sticker op een inlegvel of een O-document verstrekt aan de ontheemde. Met een sticker of O-document kan de ontheemde aantonen dat hij recht heeft op bescherming onder de RTB. Als een vreemdeling op geen enkele wijze zijn identiteit kenbaar kan maken, is er de mogelijkheid asiel aan te vragen. In het kader van die procedure wordt gezien of gestelde identiteit en nationaliteit aannemelijk/geloofwaardig is. Gedurende de lopende asielpcedure is sprake van procedureel rechtmatig verblijf in Nederland.

Vraag 6

Wat vindt u van het standpunt van de Oekraïense ambassadeur in Nederland dat Oekraïense mannen hun land horen te verdedigen en dat hij aangeeft dat de Oekraïense regering graag wil meewerken en meepraten over manieren om hun burgers terug naar huis te laten gaan?⁴

Antwoord 6

Het staat de ambassadeur vrij om dergelijke uitspraken te doen. En het is positief dat hij wil meepraten over manieren om Oekraïners die naar huis willen te helpen bij hun terugkeer.

² Visit Ukraine, 4 september 2022, «Non Appearance in military commissariat: what punishment to expect» (<https://visitukraine.today/blog/795/non-appearance-in-military-commissariat-what-punishment-to-expect>)

³ Veelgestelde vragen over de inschrijving van Oekraïners in de BRP | RvIG

⁴ NOS, 26 februari 2024, ««Wilders is een goede vriend van ons», zegt Oekraïense ambassadeur» (<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2510516-wilders-is-een-goede-vriend-van-ons-zegt-oekraïense-ambassadeur>)

Er is geen sprake van gedwongen terugkeer. Ontheemden uit Oekraïne die vrijwillig willen terugkeren, kunnen een beroep doen op de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) voor terugkeerondersteuning hierbij.

Vraag 7

Kunt u de vragen een voor een beantwoorden alvorens het commissiedebat Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) van 22 mei 2024?

Antwoord 7

De vragen zijn zo spoedig mogelijk beantwoord.